

DOMOVINA

Štampa vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne pletajbine ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50 kr., za četrt leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Jezikovna usposobljenost.

„Kolikor jezikov znaš, ... veljaš!“ Tako pregovor. Mi pa pristavimo: če pa ne znaš jezika naroda, od katerega živiš, katerega zemlja te redi, nisi vreden imena „mož!“ Brez popolnega znanja jezika domačinov si suh list. Makari znaš tucat tujih in „mrtvih“ jezikov, ako pa ne razumeš ljudstva, na katerega te veže stanovska dolžnost ali dejanska potreba; pripisati je le popustljivosti domačinov, da te sploh ne pustijo glada poginiti. Vreden nisi skorjice njegovega kruha!

Taka načela veljajo za neizogibna po celem svetu, kjer živijo razsodni in samozavestni narodi. Izjema je le med nami Slovenci, ki nimamo omenjenih lastnosti.

Pri nas Slovencih pa velevala vladujoči zistem: uradnik, podjetnik ali kakršen si bodi izžemalec ljudstva, govori hreščečo svojo nemščino ali laščino, to ti utrdi ugled pred bojazljivimi domačini. Če pa že moraš in znaš posamezna domača narečja, lomi in krivi besede, to te obrani, da te ne bodo sumničili, da simpatizuješ z ljudstvom, kar je zopet potrebno za avtoriteto, in — plačilo te čaka „od zgoraj“.

Kaj čuda, da se je ukoreninil ta zistem od najvišjega vladnega činovnika do zadnjega uradnega pometaja!

Mladenci, ki se pripravljajo na naših srednjih in visokih šolah za višje poklice, učijo se kolikor-toliko temeljito po štiri do pet jezikov. Največja teža se polaga na priučenje nemškega jezika; celó srednjeveško nemško narečje mu mora biti do dobra znano, dasi ga ne govori danes živa duša. Kajpak, da tudi slovenskemu dijaku se ta muka ne prihrani, če hoče svojedobno dobiti službo na domači zemlji, med svojim slovenskim ljudstvom. Ali ni to najhujše zasmehovanje našega rodu!

Nemščina mora biti Slovencu temeljito znana, naj si pa hoče priboriti na rodni zemlji službo uradnika, pisarja, sluga ali cestnega pometaja! Kakor hitro pa ga zanesse usoda preko domače meje, priučiti se mora še laščini, mažarščini, kmalu bo zanj uvedena menda tudi službena slovnica ciganskega narečja. S takim znanjem opremljen opravlja pa Slovenec navadno še vedno zadnjo službo ter se mora odmikati „bolje kvalifikovanim“ nemškim kolegom.

Kaj pa Nemec med nami? Njemu zadostuje razven nekaj klasične grščine in latiščine njegov materni jezik, „kulturalna“ nemščina.

Sicer je pozival že slaboznani minister Bach pred 50letni uradnike po slovenskih deželah, naj se prijavijo vsi, kateri so se naučili ali se vsaj hočejo naučiti slovenščine, ker bodo v znanprej le tako usposobljeni dobivali službe med Slovenci. Nemški uradniki pa so predobro vedeli, da se Bach le šali z njimi. Isto sodbo so imeli o vseh podobnih razglasih pozneje, tudi zadnje jezikovne naredbe se jim ne zdijo bolj resne. In ni se jim zdelo vredno do danes prijaviti se za slovensko jezikovno usposobljenost! Čemu tudi, če i brez nje mnogo boljše plezajo navzgor.

Kadar pa jamejo biti Slovenci „presitni“, vrže se jim nekaj prahu v oči, kakor je to storilo graško nadsodišče na migljaj pravosodnega ministerstva. Nabralo se je bilo zadnje leto preveč slovenskih pritožb, da sodni uradniki med nami niso zmogni slovenščine. Nekaj se je moralo ukreniti, toda Nemcu se nikakor ne sme zaradi slovenskega ljudstva vzkratiti urica spanja ali lenarenja. Tedaj nekaj „za oči“!

Ustanovil se je v Gradcu za mlade nemške sodne uradnike takozvani „slovenski tečaj“. Tja so zahajali isti skozi par mesecev po nekaj ur na dan poslušat slovensko predavanje. Dolgočasili so se zraven, zbijali nad neznanimi jim iz-

razi razne šale. Premleli so „Kunst die slovenische Sprache in kürzester Zeit zu erlernen“ (Umetnost naučiti se slovenščine v najkrajšem času), dobili spričevalo, da so v slovenščini „podkovani“ — in slovenski narod mora verjeti. Vse sodne sedeže po Slovenskem osrečijo ti „usposobljenci“. Bog varuj našega kmetiča, da bi dvomil ali se posmehoval mlademu činovniku, ako mu reče kaj narobe. Saj ima spričevalo sposobnosti slovenskega uradovanja v žepu, katero je podpisala nemška gospoda tam v Gradcu, ki je vendar kaj več, kakor ti, slovenski kmetič.

In vendar je treba hudega premagovanja, da ne prasne človek v smeh, ali da ga ne popade pravična jeza, ko mora poslušati, kako grdo ter celó hudoželjno mrcvariijo naš milodoneč jezik nemški prisiljenci, za slovenščino službeno usposobljeni.

Da, tukaj je ogorčenje naše še premalo! Dočim se mora domačin že v ljudski šoli trapiti s hrapavimi izrazi nam tujega, nepotrebne nemškega jezika, dočim se mora šolati v istem tujem jeziku ter se ga potem posluževati na lastni zemlji v službenem občeivanju z rodniimi brati, — zadostuje Nemcu le par mesecev, da se za slovenščino pri dobri plači potom „coper-nije“ usposobi!

In takšni ljudje se smatrajo v svoji ošabnosti poklicanim in merodajnim javno razpravljati, dali je in v koliko je slovenščina uporabljiva za sodnijsko poslovanje, kakor je to storil nedavno nek „fahman“ v Graškem listu. Sveda slovenščina, kakršno znajo naši, hitrim potom usposobljeni uradniki, ne more biti vporabljiva. Oj teh veččakov tudi izvira trditev da ni slovenščina dovolj bogata izrazov, ker ima tak uradnik k večjemu tolik slov. besedni zaklad, kakor ribniški rešetar v mažarščini.

LISTEK.

„Vezna pratika.“

(Spisal Potočnik.)

VI.

„Srečna bodočnost!“ je zamrmral gospod Koren, ko je stopil v svojo majhno sobo. Klobuk je vrgel na posteljo, suknjo obesil na duri ter začel hoditi urnih, dolgih korakov po sobi.

„Z nižjim uradnikom! Nekaj premoženja.“

Dolgo že ni bil tako nemiren, razburjen, kakor danes. Članek o uradništvu, ženitvena ponudba, srečna bodočnost, grenko pivo, vse se mu je v glavi mešalo.

„Srečna bodoč — — —“

Gospod Koren se izpodtaknil ob čevlje sredi sobe.

„Hudimer! — Slabo znamenje „malum omen!“

Vsedel se je k mizi ter si z rokama podprl glavo.

Zamislil se je.

Razmršeno so vrvele misli v njegovih možganih, druga je izpodrivala drugo, druga pobijala drugo.

Domača koča!

Kako je že prišlo, da so ga dali stariši v mesto? Bil je brihtne glave, tako je vsaj trdil gospod učitelj; in ta je moral svoje učence gotovo dobro poznati, sicer bi ne bil učitelj. Kaj pa! Brihtne glave je bil. Gospod župnik — oh, dober gospod so bili! — so obljubili pomagati, kolikor mogoče. . .

Nenadoma je prišel dan slovesa. Mati si je brisala britke solze, ko je nalagala v Mihčevo skrinjico jabolka, klobase. . . Oče pa je sedel za mizo ter pregledoval „Vezno pratiko“.

„— Bogastvo, hvalo, kardinale, škofe, prelate in visoke gospode — — —“ je mrmral ter gledal zadovoljno na svojega Mihca.

„Mihec, da ne boš lačen, bom ti še priložila dva hleba kruha.“

In zopet so se zalile oči skrbne matere z britkimi solzami.

„Zdaj pa se lepo poškopri z blagoslovljeno vodo; saj veš, da brez Boga. . .“

Dalje uboga mati ni mogla govoriti.

„Kaj boš to!“ je djalo oče Vrban posiljeno trdo. „Saj nama ne gre v izgubo. Kdo bi se vendar le tako čemeril!“

Napravili so se na pot. Mihcu se je žalosti krčilo srce.

Zapustiti je moral domačo mlako, po kateri je prevažal papirnate barke, zapustiti domače gozde, travnike, pašnike. In to ni tako lahko za mlado srce.

Kako življenje ga je čakalo v mestu!

Stradal je, zmrzoval. Gosposki tovariši so ga zasmehovali, iz ust profesorjev je moral večkrat slišati: „kmetavz, nerodnež“ . . . Vse bi še lažje prestal, a zasmehovanje — —

In vendar! Učil se je, kar se je dalo poleg stradanja in mraza.

„Kako si bled, si-li bolan, Mihec?“ ga je ob vsakih počitnicah vprašala skrbna mati.

„Zdrav, zdrav, mati! . . .“

„Ne vidiš, kako so v mestu vsi blede? To je gospodsko, veš. In naš Mihec je zdaj že tudi precej časa v mestu. . .“

Tako je tolažil Vrban svojo ženo.

Vrbanov Mihec je srečno dovršil četrto.

Oče je bil zadovoljen s svojim sinom, le ono vedno bolj blede, upalo lice ga je začelo nekako strašiti.

In prišlo je kmalu, česar si oče Vrban ni mislil.

Mihec je zbolel, moral je domov. To je bil hud udarec zanj. Ležal je, dolgo ležal. . . Ko

Tudi nam je umljivo, zakaj da se taki „veščaki“ toli branijo slovenskega pismenega uradovanja, dočim milostno dovolijo ustmeno občevanje tudi v slovenskem. Pri ustmenem poslovanju se še preklati kako tudi, slovenski zapisniki pa bi bili javno spričevalo jezikovne nesposobnosti. Iz tega stališča si moramo tolmačiti vso tisto nasprotovanje sodnih, političnih in drugih oblastnih naprav slovenščini. Slovenščine povsem zmožnih uradnikov nam manjka v vseh strokah, mesto teh pa nam jih „pricoprajo“ kar čez noč v Gradcu.

Znaki pangermanske ideje.

Vsak dan bolj razločno, vsak dan bolj drzno govorijo avstrijski nemškonacionalci, in v njih stavkih udarja nam na uho — pangermanska ideja. Kjer so v manjšini, vedejo se na zunaj nekoliko bolj rezervirano, ali kdor bere glasila, v katera pošiljajo svoje jeremijade, povzame lahko iz njih, kaj njih srce misli, čuti in po čem — hrepeni.

Te manjšine — n. pr. na Kranjskem, Spod. Stajarskem, v Trstu in Gorici — capljajo z vsem životom za nemškim nacijonalizmom, ki ga netita Schönerer-Wolf, in verujejo istotako v domišljijo, da se v Avstriji proti Nemcem ne dá vladati, kakor v zapoved nove izdaje, da mora Avstrija postati nemška država.

Nemške liberalne stranke so v Avstriji zadnji čas močno oslabele, in štejejo, kar jih še imamo, le nekaj mož starejše dōbe, vse drugo je „nočna armada“, ki meni, da se nje res že ves svet boji. No, tako daleč še nismo v Avstriji, da bi se krdelca nemškonacionalnih ljudij, katerim načelujeta človečeti, kakor sta Wolf in Schönerer, bali, pač pa bo treba avstrijskim Slovanom skrbeti za to, da se spočetemu pangermanstvu, ki je jelo pri nas kazati rožičke, v pravem času sapa zaprē, če nečemo, da se ta duh razširi po naših tleh, kakor po Pruskem. A širi se na Štajarskem že kakor tudi drugod.

Proti pangermanstvu pa bi morala v prvi vrsti nastopiti prav radikalno — vlada! Od tedaj, kar se je leta pri nas prijavil, je preteklo že nekaj časa, pa nikjer Slovenci ne opazimo tiste vladne enerģije proti nemškemu nacijonalizmu, katero ima na razpolago proti slovanskim narodom.

Nemška drznost in irredentovska tihotapska namera sta se pri nas že neverojetno ukoreninili, in brezdomno sta temu krivi največ vladna popustljivost in naša mehkužnost. In ko bi danes ne imeli na strani češkega naroda, pač nevemo, kako bi avstrijsko nemštvo po nas teptalo.

Pangermanstvo stopa drzno na dan, to se lahko že v temi prime, a kaj bo z našo prihodnjostjo, če se mu ne upremo povsod, nevemo pač nič reči.

Zatorej! Bojujmo se za slovenske pravice v šoli, uradih in zasebnem kot javnem življenji neprestano, varujmo kar imamo; kar nam pa

še gre, zahtevajmo odločno od vlade, drugače zgubimo vsled nemškega nasilstva in vladine onemoglosti še to, kar smo do zdaj dosegli. Učimo se pa tudi od pangermanskih naših Nemcev tiste odločnosti povsod, ki jo v dejanji izvršujejo pred očmi celega sveta, in ki umejo svoje interese povsod braniti drugače nego mi.

Avstrija ne sme postati nemška provincija, ali če bo tako plačevala zvestobo slovanskih narodov, ji bo kmalu treba iskati pomoči pri njih. Gleda naj, da ne — prepozno!

Celjske novice.

† P. Gregor Jenič.

V petek, dne 10. t. m. umrl je nenadoma gvardijan tukajšnjega kupucinskega samostana, vč. o. Gregor Jenič. Rajnik je bil rojen 23. aprila 1843. v Vinavasi, župnije Podgrad na Dolenjskem. V kapucinski red je stopil 24. marca 1866. Svoje študije je dokončal na Tirolskem pri kapucinih. Kot pater bil je kmalu vzgojitelj novincev v Švanbergu, potem več let gvardijan v Krškem, 2 leti pri Sv. Križu na Primorskem ter 1 leto v Celovcu. Največ let pa je preživel nepretrgoma v celjskem kapucinskem samostanu, kjer je bil tudi večkrat defintor in gvardijan in kot tak je tudi zapustil nenadoma to solzno dolino. Po kojni je bil zelo rahlega in usmiljenega srca, vnet v svojem poklicu, ter neumorno delaven. Naj mu svetila večna luč! Pogreb v nedeljo po poldne bil je tako veličasten in mnogobrojen, kakršnih Celje ne vidi pogosto.

(Imenovanje.) Deželnega sodišča svetnik Anton pl. Wurmser v Celju, je imenovan svetnikom višjega dež. sodišča. — C. kr. državni pravdnik dr. J. Gallé, stopil je v pokoj.

(Promocija.) Dne 14. t. m. bil je na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava g. Jože Dijak, avskultant c. kr. okr. sodišča v Celju.

(„Celjski Sokol“) priredi v nedeljo dne 19. t. m. Sokolski večer, ki obeta biti prav zabaven. Razpored tega večera je sledeč: 1. Sokolska alegorija. 2. Vaje s palicami v dvojicah. 3. Telovadba na bradlji. 4. Skupine. 5. Solo prizor s kupleti (br. Perdan). 6. Tamburanje. 7. Brzorisar (br. Benčan). Svira celjska narodna godba. Med posameznimi točkami poje sokolski oktet. Vstopnina 1 krona za osebo, za dijake 30 kr. Začetek točno ob 8 uri zvečer. Raznovrstnost razporeda dala bo vsem udeležencem posebno zabavo, kar je lahko soditi po pripravi, ki se prav točno izvršujejo. Ker je razpored jako obširen in prva točka jedna najlepših, opozarjamo že sedaj vse udeležence točnosti in omejitve pri tej priliki, da se bodo postavile v dvorani mize in da bo skrbel gostilničar za najtočnejšo postrežbo. „Celjskega Sokola“ telovadno orodje je zelo pomanjkljivo in staro. Na slabem orodju pa ne telovadi z veseljem niti izvežban telovadec, niti začetnik. Za to je odbor sklenil

nakupiti nekaj novega orodja s čistim dohodkom tega večera in s prostovoljnimi doneski, ki se bodo hvaležno sprejemali.

(Rezervniki našega 3. voja) sklicani bodo vsi letos na dvajsetdnevne manevre v popolnitev svojih kompanij.

(Delavsko podporno društvo v Celju) ima ob priliki svojega društvenega praznika t. j. na dan sv. Jožefa 19. t. m. ob 8. uri zjutraj v cerkvi sv. Duha slovestno sv. mašo s pridigo. Vsi udje se prosijo, da se polnoštevilno udeležijo, da niti eden ne izostane.

(Samomor.) Preteklo nedeljo se je v gledališču med predstavo vstrelila v prsi, nemškega gledališča igralka Lola Ranzolla. Težko ranjeno odnesli so v bolnišnico. Vzrok pravijo da je, posledica nesrečne ljubezni.

(Obesil se je) dne 15. t. m. tukajšni hišni posestnik in gostilničar A. Altziebler. Povod samomoru so baje slabe gnotne razmere.

(Za železnico Grobelno-Slatina) pri volji so celo celjski očetje posoditi — jeden tisočak, toda le pod pogojem, da se upoštevajo nekatere njihove srčne želje, tako glede prihodnjega koldvora itd. Ko bi naši očetje pač vsak tisočak tako previdno obrnili, predno ga izdajo!

(Za jezik jim ni mar) Par „idejalnih“ profesorjev tukajšnjega gimnazija je prišlo pred letom na velikansko misel, ustanoviti v Celju „nemško jezikovno društvo“, katerega namen bi bil napraviti sedaj le nemščino pravilno slušajoče celjske Nemce vsaj kolikor toliko tudi do tega, da bodo „svoj“ materni jezik pač znali rabiti. Profesorjem, ki so res nemškega pokoljenja, niti zameriti ni, da so se k temu odločili, kajti vsak dan slušati takšno jezikovno kolobocijo v družbah in v šoli od tako zvanih celjskih Nemcev, to vam ni majhna muka za pristnega Nemca. Da bi dosegli s svojim društvom tem več privlačnosti, oblekli so ga v nacijonalni plašč, povabili v odbor nekaj mestnih „kapacitet.“ Pri vsakem zborovanju igra tudi orkester. Vkljub temu ni prišlo k zadnjem podučnem shodu toliko vdeležencev, kakor je bilo — muzikantov. Tukajšno nemško glasilo se vsled tega hudo jezi nad svojimi Nemoi. Da, da, vsak Nemec je učenjak, ki zna vsaj svoj jezik, toda med domačini v Celju takšnih učenjakov ni. Preveč so se že privadili umazanega sloga iz svojega lista. Ako jim zabranite to govorico, pa morajo — lajati.

Shod

spodnještajarskega učiteljstva.

Sijajno svedočbo stanovske zavesti in bratskega čustvovanja nam je podalo naše dično učiteljstvo s svojim shodom. Imajoč pred očmi veliko oddaljenost večine, kakor tudi tem primerne denarne žrtve, ni nas hotela zapustiti tajna slutnja gledé obiska. Doživeli pa smo več, negō je bilo pričakovati vkljub vsej priznani značajnosti našega slovenskega učiteljstva: vdeležilo se je shoda nad 500 tovarišev in tovarišic.

je pa po dolgem času nekoliko okreval, je hotel iti v šolo. A ni več šlo!

Ostal je doma.

Mati se je veselila, da je okreval, da ji edini sin ni umrl; oklenila se ga je s še večjo ljubeznijo. Rada bi ga sicer videla pred altarjem, toda če ni volja božja. . . .

„Četrto je naredil, gospod župnik so bili z njim prav zadovoljni. — Škoda! Pratika ne laže. Gotovo bi kaj postal! A ta bolezen! —“

Tako se je tolažil oče Vrban — — —

V sobi gospoda Korena se je naredila popolna tema. Skozi majhna okna se je prikradel včas kak lunin žarek. Po ulicah je postajalo vedno bolj tiho, le iz sosednje krčme so se slišali zategnjeni, hripavi glasovi:

„Lu-na si-je,
Kla-dvo bi-je — — —“

Gospod Koren se je za hip zdramil; toda kmalu je zopet povsod glavo ter se zamislil.

„Bog jima daj dobro! Skrbna sta bila. . . Pa smrt je odločena vsem,“ je vzdihnil, ko se je spomnil umrlih starišev.

„Kako sta me imela rada; živela sta, kakor v raju. . . A jaz? Sam sem, sam, tako sam — — —“

Bliskoma mu je nekaj švignilo v misli.

„Nižji uradnik! Srečna bodočnost! . . .“

Videl je v duhu oni časnik, videl uvodni članek; toda ni se več jezil. Njegove misli so se zdaj koncentrovale okoli zapeljive „ženitvene ponudbe“.

Proti najmanjši se je vlegel spat.

Še v spanju so njegove ustnice šepetale: „Sam sem, sam. . . Ko bi imel koga!“

VII.

„Koren, akt in causa Repnik!“ zakričal je jezno gospod šef.

„Prosim, takoj!“

Gospod Koren si je zmencal oči, popraskal se za ušesi ter dal v naglici gospodu šefu cel kup praznega papirja.

„Zum Teufel! Diese Wirtschaft! Kaki pa ste?! Slep? Morebiti zaljubljeni?“

„Oprostite! Tukaj, tukaj je.“

Gospod Koren je začel nervozno praskati po papirju.

„Prav so imeli, prav, oni časnikarji. Še bolj bi ga naj, zasluži si! — Zaljubljen? — Hm, skoro bi bil pogodil! Zdaj še sicer nisem. V koga pač?! A v kratkem morebiti, morebiti. . .“

Korenu se tisti dan ni zgodilo nič posebnega, če ne vpoštevamo tega, da si je vsul na popisano polo namesto peska — črnila, da je potrl sedem peres, da je slišal od šefa par prav gorkih in da je prišel o poludne gologlav v gostilno obedovat.

Grozno dolgočasno so potekale gospodu Korenu popoldanske ure.

Trikrat je jezno vrgel pero v stran — gospoda šefa tedaj seveda ni bilo v pisarni — trikrat je je zopet nastavljal na belo polo.

Za popoldansko južino — imel je četrte ure odmora — je napisal na rdeč pivnik petindvajsetkrat velepomembni besedi „srečna bodočnost“.

Prišedši domov pa je začel gospod Koren iskati in brskati med zaprašenimi in nezaprašenimi akti in knjigami. Slučajno je privlekel izmed kope aktov knjižico starinske oblike in še bolj častitljivo starinskega vonja.

Bila je „Vezhna pratika“.

Mehanično je odprl sedemindvajseto stran ter čital: „ — — — bogastvo, škofo, prelate in visoke gospode — — —“

Nekaka britkost se je pokazala na licih gospoda Korena.

(Dalje prihodnjič.)

Vse pa je spajal od otvoritve do zaključka jeden duh, jedna misel, jedno čustvo!

Prepričanje o tem je tudi odsevalo raz obrazov govornikov kakor vztrajnih poslušalcev.

Sklicatelj shoda g. R. Knaflič, pozdravil je prisotnega državnega poslanca ter dež. poslance, zastopstvo „Zaveze“ in „Samopomoči“, vse cenjene tovariše in tovarišice, ter jednega vdeleženca izmed okrajnih nadzornikov, gosp. Fr. Vrečkota iz Mislinja in zastopnike slov. časopisov. Kakor se je sprejel z nepopisno navdušenostjo prisotni g. okr. šol. nadzornik, baš tako so padale izmed množice trpke besede na račun ostalih povabljenih, a odsotnih nadzornikov; beseda: brezčutni birokrati zanje gotovo ni preostra.

Nato se izvoli predsedništvo iz naslednjih gospodov: predsednik g. Fr. Praprotnik, I. podpredsednik g. Fil. Kavkler, II. podpredsednik g. Lassbacher. Zapisnikarjem so bili izvoljeni gg. Schmoranzer, Porekar in Rajšp.

Novoizvoljeni predsednik povzame besedo, nazdravi še jedenkrat vsem imenovanim prisotnikom ter zakliče presv. cesarju kot vrhovnemu zaščitniku šolstva, trikratni „živio“! Odpošlje se ob jednom udanostna brzojavka cesarju.

Zopet povzame besedo g. R. Knaflič ter obrazloži v živi besedi delovanje učitelja v šoli in zunaj šole.

Primerjal je učiteljsko delovanje z marljivim vrtnarjem, vestnim zdravnikom in pravičnim sodnikom.

Drugi poročevalec, g. Vek. Strmšek, prevzame tužno nalogo: načrtati skromno, po večini pa celó bedno življenje učiteljstva gledé gmotnega stališča. Dasi so bili njegovi primeri zgolj realne istine, ganila je ta gola beda gosteneveščake do — ogorčenja. Predstavil nam je v duhu učitelja začetnika, ki v svoji stanovski samozavesti ter sveto verujoč § 55 šol. zak., ki mu pravi, da mora biti učitelju odmerjena najmanj takšna plača, da ž njo brez postranskih poslov primerno živi.

To je prva prevara. Zraven vse skromnosti mora deloma stradati, deloma zabrede v dolgove. Nič boljše se ne godi stalnemu učitelju, **osobito ako si hoče zasnovati lastno ognjišče.** Družinske skrbi mu ne dopustijo s siromašno plačo izhajati. Proda često glavo in roke za pičle postranske zaslužke — ako je takšnih sploh le dobiti. — Mine ga potrebni stanovski ponos, ker je često od strankarskih mogotcev odvisen; zamrje mu ne redko tudi stalni značaj. Klanjati se mora vsakemu kramarju ter obračati plašč po vetru. Žal, ne manjka se takih prodanih duš! A kdo je kriv?

Največje zlo so krajevni plačilni razredi, vsled kateri dobiva učitelj kje v hribih skoraj polovico manjšo plačo, kakor tovariš v mestih in trgih, dasi bi baš prvim trebalo zaradi težavne in dragocene zveze s središči, od koder morajo vse potrebno nabavljati, zvišane plače. Proč s krajnimi razredi, uredite osobni zistem!

Primerja na to plače nižjih državnih uradnikov, katerih izobrazba se navadno ne more primerjati s študijam učitelja, vendar ima tak doslužen vojak s certifikatom najmanj 800 gld., v IX. plač. razredu pa celó 1600 gld.

S povzdignjenim glasom roti govornik prisotne ljudske zastopnike, naj pokažejo svojo naklonjenost do ljudskega napredka in omike s tem, da izposlušajo učiteljstvu stanu primerno plačo, ako nočejo, da ostanejo za ljudske izobrazbe le duševni zaostali revčeki.

Gosp. Praprotnik našteje še najbolj navadne postranske zaslužke učitelja, kakor: orglavec, tajnik, bolj redko trgovec, a menda so vendar poedini slučajji, da je bil učitelj celó mesoglednik, a jeden nekje kahal je v šolskem poslopu — žganje!

Nobeden pa ne prevzame takih poslov iz dobičkarije, temveč le vsled — sile. Sam vidi, da nasprotuje takšno poniževanje njegovim pedagoškim načelom ter stanovskemu ugledu toda — „sila kola lomi!“

Izrek, da je leta 1866 porazil pruski učitelj Avstrijo, je o primeri z večjo ljudsko izobrazbo v Nemčiji povsem prikladen.

Prebere se in jednoglasno sprejme naslednja resolucija:

„Dne 9. marca 1899. leta v Celju zbrano učiteljstvo zahteva, da se mu z ozirom na njegovo važnost v človeški družbi in njega stanovsko naobrazbo pripozna plača, kakršno imajo uradniki XI.—IX. činovnega reda za ljudskošolske in od X.—VIII. činovnega reda za meščanskošolske učitelje; — da se pripozna učiteljem, ki imajo samo zrelostni izpit, eksistenčni minimum, to je letnih 600 gld.; — da se torej odpravi krajevni in uvede osebni plačilni zistem, krajevne razlike se pa naj poravnajo s posebnimi dokladami in končno, da se o tej naši zadevi razpravlja in sklepa v letošnjem zasedanju dež. zbora ter se dotičnim sklepom dá veljava že s 1. prosincem t. l.“

Govoril je potem dež. glav. namestnik g. dr. Sernec, zatrjeval zbrane neprestanih simpatij dež. poslancev ter obljubil v imenu vseh slov. tovarišev, da bodo storili vse v dosego opravičenih učiteljskih zahtev.

V enakem smislu je govoril še dr. poslanec dr. Gregorec s stališča svojega zastopništva ter želel, da se spravi na dnevni red tudi točka o poddržavljenju ljudskih šol.

Sprejme se resolucija, da se poziva državo naj tudi ona prispeva k troškom ljudskega šolstva.

Zapisnikar Schmoranzer poroča o nedostatkem sedajnem disciplinarnem zakonu, kateri je potisnil učiteljstvo popolnoma v samovoljo nadrejenih oblastnih. Največji hudodelec vsaj zvé, žakaj se ga toži in obsoja, vé za svojega tožnika ter se sme zagovarjati. Učitelju to ni dovoljeno. In zakaj se često potegne učitelja v disciplinarno preiskavo! Zgodilo se je že, da le zaradi tega, ker so mu otroci prinašali cvetje v šolo, ker so ga po ulici spremljali, ali ker je imel kuharico ozir. postrežnico — pod 50 leti.

Sprejme se resolucija, da je prememba disciplinarnega zakona nujno potrebna.

Baš tako ostro se je pobijalo tajno kvalifikacijo, katero se misli baje celó v toliko poostriti, da bo moral tudi nadučitelj tajno kvalifikovati svoje podrejene tovariše in tovarišice. Kako bo potem s harmonično kolegijaliteto, si lahko mislimo!

Vsled tega se sprejme jednoglasno resolucija, da je tajna kvalifikacija demoralizujoča ter se ima odpraviti.

Zdaj nastopi učiteljica Tončika Stupca. Z govorniško dovršenostjo in prepričevalno odvrača, da bi se odkazalo učiteljicam pri regulaciji plač le 80% moške plače. Jalovi so izgovori, da je ženska zmožna le na nižjih razredih podučevati, kakor da bi bilo tako podučevanje manj vredno. Logično bi morale potem tudi moške moči v prvih razredih le 80% dobivati. Ženska mora dovršiti iste študije, položiti iste izpite. Ako imajo v nižjih razredih res manj ur, podučevati pa jim je ženska ročna dela. Da se tovariš oženi ter potrebuje več posebno za družino, tudi ni prepričevalno, kajti otroci, za katere dokaj potrosi, so mu v starosti vrla podpora. Česar ženske navadno nimajo. Sicer pa bi se moralo v takem slučaju tudi neoženjenemu učitelju za toliko pri plači odtegniti.

Predlaga resolucijo:

„1. Shod spodnještajarskega učiteljstva v Celju prosi, naj se deželni zbor pri ureditvi učiteljskih plač ravna po načelu „jednake dolžnosti — jednake pravice“ ter odmeri učiteljicam jednake plače, kakor učiteljem. — 2. Naj preveliki naraščaj učiteljic omeji s tem, da se zniža postavno število učiteljskih pripravljank.

Druga resolucija je bila po kratki razpravi spremenjena, naj se pri sprejemanju kandidatinj jemlje v prvi vrsti ozir na učiteljske hčere.“

Končno še govori gospa Kropelj z ozirom na nedostatne plače učiteljic ženskih ročnih del ter stavi resolucijo:

„1. Učiteljice ročnih del na ljudskih in meščanskih šolah, ki so formalno vsposobljene, naj se nastavijo definitivno in naj imajo pravico do pokojnine. Začetna plača učiteljic ročnih del naj znaša na ljudskih šolah 300 gld., na meščanskih šolah 400 gld.; pomikanje do višjih dohodkov naj se uredi tako, da dobé te učiteljice po zvršenem 35letnem delovanju na ljudskih šolah 500 gld., na meščanskih šolah pa 600 gld. pokojnine.

Ob 3. uri popoldne sklene še le predsednik stoprav prevažno zborovanje, na katero bodo vsi udeleženci in udeleženke še dolgo s sladko zavestjo mislili, češ, mi smo storili celo svojo dolžnost, in žalostno bi bilo z nami, da bi se taki tužni, a vstrajni klici ne vpoštevali na merodajnih mestih!

Popolni vspeh učiteljskih teženj naj se prej nego slej doseže!

Jako veliko je došlo brzojavk, opravičili so se ž njimi, pozdravili shod ter izrekli svoje soglasje razven jednega vsi slov. dež. poslanci, kakor tudi državni.

Spodnje-štajarske novice.

(Štajarski deželni zbor), kateri je otvoril dne 14. t. m. svojo tretjo sejo, imel je na dnevnem redu: poročilo o ubožnem zakonu, predlogi gledé regulacije učiteljskih plač, poročilo o ustanovitvi deželne hiralnice v Murski dolini ter nekaj internih zadev.

(Duhovniške premembe.) V stalni pokoj je stopil s 1. t. m. vč. g. Karol Gajšek, častni kanonik in župnik na Dobrni. Župnija na Dobrni je razpisana do 11. aprila t. l.

(Imenovanje.) Finančni minister je imenoval evidenčna višja geometra II. razreda Fr. Talakerer in Jos. Frengl v Gradcu, višjim geometrom I. razreda v VIII. činovnem razredu.

(Promocija.) Dne 13. t. m. bil je na graškem vseučilišču dr. medicine Rade Ferlan, promoviran doktorjem vsega zdravilstva.

(Birmovanje v mariborski škofiji) bode: Dne 3. junija v Vuhredu, 4. v Vuzenici, 5. pri Sv. Križu, 6. pri Sv. Primožu na Pohorju, 7. pri Sv. Antonu in 8. junija v Ribnici na Pohorju. V dekaniji slov. bistriški: Dne 28. maja v Gor. Polskavi, 30. maja v Črešnjevcu, 11. junija v Slov. Bistrici, 12. junija pri Sv. Martinu na Pohorju, 13. junija v Tinjah, 14. pri Sv. Venčesu, 15. v Laporju, 16. v Majšpergu, 17. v Makolah, 18. v Studenicah in 20. junija v Poljčanah. V konjiški dekaniji: Dne 25. junija v Ločah in pri Sv. Jerneju, 26. v Špitaliču in Žičah, 27. v Prihovi, 29. v Konjicah, 1. julija v Stranicah, 2. v Zrečah, 3. pri Sv. Kunigundi, 4. v Skomarju, 30. v Čadramu, 1. avgusta v Keblu. V dekaniji Nova cerkev: 5. julija v Vitanju, 6. pri Sv. Joštu, 8. na Dobrni, 9. pri Novi cerkvi, 10. v Črešnjicah, 11. pri Sv. Martinu in 13. v Vojniku.

(Hmeljarsko društvo v Žalcu) ima dne 26. marca t. l. ob 3. uri popoldne svoj občni zbor. Zborovanje vrši se v gostilni gospe Hausenbichler v Žalcu.

(Slavno uredništvo!) V 4 številki Vašega lista se nahaja neki članek tikajoč se moje osebe. Opirajoč se na § 19 tisk. zakon. Vas prosim da priobčite v prihodni št. Vašega lista nasledni popravek! Ni res da bi bil jaz kedaj med vožnjo v vagonu žvižgal radi tega, ker sim čul slovenski govoriti; res pa je da se jas nigdar ne brigam kaki jezik se blizo mene govori: Ni res da bi jas kedaj Volfove pesmi žvižgal, res pa je da mi ni nijedna Volfovih pesmi znana.

Jože Verhovnik

pođuradnik.

Sv. Peter v sav. dol. dne 1. Svečana 1899.

(Na Ljubnem) utočila je dne 10. t. m. 82 let stara žena Mica Šramel v malem potoku (Ljubnici). Stara žena nesla je drva po bregu, kar se zavalila v spodaj tekočo vodo.

(† Bogomir Malenšek.) Dne 5. t. m. je umrl v Čadramljah ondotni mnogoletni in neumorni nadučitelj g. Bogomir Malenšek. Dva dni poprej bil je še v postelji slovesno dokoriran z zlatim križcem za zasluge. Lahka mu zemljica!

(S Pilštanja) Pretekli teden pokopali so tu posestnika Martina Jug, umrlega za legarjem. Pokojni je bil skrben oče, dober gospodar, priljubljen sosesčan, vrl Slovenec in veren katoličan. Naj počiva v miru!

(Poziv!) V ponedeljek, dne 20. t. m. zbrali se bodo volilci kozjanske občine, da si izvolijo nov odbor. Slovenci, pridite k volitvi polnoštevno, ter volite samo slovenske može. Edino s tem pokažete, da ne marate več, da bi v bodoče nad vami gospodarili oholi Nemci in nemškutarji.

(Iz kozjanskega okraja.) V letošnjem letu volile so si občine Gorjane, Št. Vid, Drenskorebro

in Prevorje nove župane. Kakor je slišati izvolile so si prve tri vrle može, ki so tudi dobri Slovenci. Isto se pa žalibog ne more trditi o zadnjem. Prej se je pri občini Prevorje uradovalo slovensko, a odkar je mlad župan, se je to spremenilo. Nedavno vidim pismo, namenjeno na c. kr. okr. glavarstvo s „pravilno“ (?) napisanim naslovom: „An das löbliche kk. Bezirkshauptmannschaft Ran“. Ne smešite se vendar pred svetom!

(Občine Velikanedelja, Sodinci, Vičanci, Podgorci, Cvetkovci in Trgovišče) vložile so po gosp. drž. poslancu Žičkarju prošnjo na trgovinsko ministerstvo za dvojezični napis in pečat pri c. kr. pošti pri Velikinedelji.

(Za zvišanje učiteljskih plač) je krajni šolski svet Sv. Jurij ob Ščavnici enoglasno vsprejeto prošnjo izročil deželnemu poslancu g. dr. Fran Rosini, ter ga prosil, da isto predloži visokemu deželnemu zboru in opravičene terjatve učiteljstva v koliko se bode dalo, pospeševati blagovoli.

(Občni zbor hranilnega in posojilnega društva v Ptuj.) Dne 9. t. m. vršil se je občni zbor naše denarne zadruge. Danes poročam le o dopolnilni volitvi za načelstvo. Namesto umrlih udov Franca Urbas, Andreja Jurca, in Jakoba Ploj so se izvolili v načelstvo gosp. dr. Tomaž Horvat, Anton Jurca, oba iz Ptuj ter g. Jožef Kralj v Zavrču. Ravnateljem je bil potem izvoljen g. dr. Franc Jurtela v Ptuj. Načelstvo zadruge je sedaj tako sestavljeno: Dr. Franc Jurtela, ravnatelj; Brenčič Mihael, dr. Horvat Tomaž, Jurca Anton, Kralj Jožef, Mikel Tomaž, Ožgan Simon, Zelenik Jožef, odborniki. — Vsled priprav za volitve v okrajni zastop, zaradi volitve same odložiti se je moral občni zbor posojilnice, dasi je bil računski sklep gotov že koncem meseca prosinca! Računski sklep in poročilo o občnem zboru se že tiskata ter nju bode mogoča v kratkem razposlati.

(Mila kazen.) Mariborsko vojno sodišče je obsodilo pijonirskega stotnika Müllerja in nadporočnika Tompo, ki sta lansko jesen napadla ter pobila v Ptuj meščana Grossauerja, prvega na tri, drugega na dva meseca garnizijskega zapora. Oba pa obdržita svoji šarži.

(Bivši urednik „Marburgerce“ obsojen.) Znani pretepač Hans Kordon je bil te dni z urednikom „Bozener Zeitung“ vred, kateri je nek članek proti katoliški cerkvi iz „marburgerce“ ponatisnil, obsojen v trimesečno ječo.

(Redka starost.) Pri Sv. Benediktu v Slov. goricah je umrla dne 5. t. m. Eliza Likovič, stara skoraj 99 let.

(Umrli je) v Gradcu dne 8. t. m. vseučilišni profesor dr. J. pl. Weiss. Spisal je obširno in temeljito svetovno zgodovino.

(Nekaj k učiteljski samozavesti.) Na drugem mestu poročamo, kako težko je obvarovati učitelju stanovski ponos in samozavest, če se mora na vse strani klanjati, požreti vsako pikro besedo, ker je odvisen ali dolжник. In kako se igrajo ubijalci učiteljskega značaja s svojo žrtvo, pove nam to le pisanje, katero je dobil nek učitelj od znane tvrdke Jos. Liebl, Rosshaupt, na Češkem, ker ni bil v stanu plačati redno svoj obrok za obleko. Ta preprijazni opomin se glasi: „Kaj mislite, kako je nazivati one podle lumpe in malopridneže, ki si dajo svojo zanikrno svinjsko kožo pri krojaču pokriti na up, plačati pa nočejo, in kako bi se naj postopalo s takimi človeškimi beštijami? Jaz sem mnenja, takšne beštije v človeški koži oddati pod ključ v kakšno prisilnico in prosim takoj za vaše mnenje, ker ne maram več čakati niti jeden dan. „Ako povemo, da je bilo to na odprti dopisnici in celó hektografirano, znamenje, da je mnogo dolžnikov isto sprejelo, skoro gotovo tudi kateri slovenski učitelj, ker ima ta tvrdka tudi med slovenskim učiteljstvom svoje odjemalce, zgroziti se je nad to nemško uljudnostjo in — ponižanim učiteljskim ponosom. Vsekakor pa je treba žaljivca zatožiti.“

(Narodno-politične zahteve štajarskih — Nemcev.) V Gradcu se snidejo dne 20. t. m. zaupni možje nemških strank na Štajarskem, da doženejo svoje narodno politične zahteve ter da zaznamujejo meje tem zahtevam. Ker pa vendar vemo, da zahtevajo Nemci na Štajarskem zase

ne le vse pravice, nego povsod tudi predpravice nam Slovincem na škodo, ter da sploh ne poznajo mej pri odrivanju nas Slovencev, potem res ne razumimo kaj pomeni njihova blazna grožnja, da bodo določili meje svojim narodno-političnim zahtevam!

(Vstop na Prusko) je prepovedala pruska vlada štajarskemu poslancu dr. Hofmann Wellenhof. Isti je nameraval prirediti v mestu Essenu nekaj politični shod, na katerem bi bil omenjeni štajarski Nemec rad, blodil o takozvanem „prikisanju“ Nemcev v Avstriji. Ker pa je vlada spoznala, da vendar ne gre tako resnico pačiti, prepovedala je shod ter obljubila sklicatelju, da ga potisne čez mejo, če bi se drznil vkljub temu nastopiti.

Komorni večer učiteljev „Glasb. Matice“.

„Naj bi spoznanje kulturnega pomena „Glasbene Matice“ prodrlo v najširše kroge, da ne bi bilo razumnika med nami, ki ga ne bi štela „Glasbena Matica“ v vrsti svojih članov, v vrsti svojih sotrudnikov, pospeševalcev in naklonjencev!“ Te besede beremo kakor nekaj uvod v izvestju „Glasbene Matice“ iz l. 1894. In vendar je imenovani pomen po slovenski zemlji še malo, v štajarskih Slovincih do cela nepoznat. Kedar nanese govorica na „Glasb. Matico“, to diko naših narodnih zavodov, tedaj se ve vsakdo spominjati onih fenomenalnih koncertov na Dunaju — vse drugo o tem zavodu je v temni luči.

„Glasbena Matica“ je ustanovila prvo glasbeno šolo, zavod, kjer se mladina poučuje v vseh glasbenih strokah. Neznaten je bil početek šoli. Dandanes pa stoji ista na široki podlagi, postaja od leta do leta bolj velikanska, tako, da je le še vprašanje časa, da se ta glasbeni zavod popne do konservatorijskega vrhunca. Šolo obiskuje nad 300 učencev, ki se delijo prilično na klavir 135, na vijolino 30, na splošno teorijo 60, harmonijo 20, solo-petje 10 učencev. Zborovo petje obiskuje do 160 učencev. Vse navedene predmete poučuje šest učiteljev, kateri imajo vsi konservatorijsko izobrazbo.

Ravno ti učitelji, izborne moči, dajo „Matični šoli“ pravo raztezilno silo. Naj se na primer drugim osebam pripisujejo še tako velike zasluge ob prireditvi zahvalnih koncertov na Dunaju — ko bi ne bili imeli Mateja Hubada, bi bila prireditve koncertov naravnost nemogoča.

Posebno hvalo pa smo dolžni tem učiteljem in „Glasbena Matica“ jih sme s ponosom nazvati svoje učitelje, ker so isti v Slovence prinesli dosihmal nepoznato komorno glasbo. Resnica je, da komorna glasba zahteva samo glasbeno izobraženo poslušalstvo in da je nastalo načelno vprašanje, bode li tako poslušalstvo zamoglo polniti naše dvorane; toda enkrat se je moralo pričeti. Ne smemo obupati, ako večina občinstva, doslej vajena le glasbenih večerov „liedertafelske“ vsebine, više nos ob poslušanji „dolgočasne“ klasične glasbe. Le naprej „v deželo sveto“, in če je še toliko nasprotstva. Učite in izobrazujte — če ta generacija še ne razumeva vašega dela, razumevala in visoko cenila je bode prihodnja generacija, ki hodi sedaj v vašo šolo. Ako hočemo zasesti sedež v krogu kulturno, visoko izobraženih narodov, tedaj je neobhodno potrebno, da tudi to strujo temeljito proučimo in si jo prisvojimo. V tem pogledu ni pardona in naj si bo ta duševni kruh še tako ovsen. Sicer pa ni dvoma, da Slovenec kateremu je mati narava kakor Slovanu sploh darovala bogat zaklad glasbene nadarjenosti, ne bi mogel doseči onega cilja, za katerim je počel strmeti. Pred vsem pa je treba, da si pridobimo glasbeni razum, ki je temelj daljnemu razvoju. V ta namen zasnovali smo glasbeno šolo v Ljubljani; v ta namen prirejamo „koncerte“. Na višjo stopinjo se je že povzpela Ljubljana, ki je počela gojiti komorno glasbo. Ljubljancani so nam pokazali — naj nam bodejo v vzgled — da je glasbena umetnost v njih našla varno zavetišče in krasno svetišče. In ti Ljubljancani so nam poslali v nedeljo dne 5. t. m. nekatere svojih umetnikov, kateri so našli — strašno prazno veliko dvorano v „Narodnem domu“. Pa ni toliko zameriti celjskim in okoliškim Slovincem,

da so ta večer ostali raje doma za pečjo, ali obiskali gostilne ali pa posetili celo celjsko nemško gledališče. Kar je glasbeno-izobraženih ljudi — in teh je bore malo — so prišli do malega vsi; drugi pa nimajo glasbenega razuma — odkod si ga pridobiti! — in ti so šli tja, kamor jih je vlekla običajna zabava, katera po dosedanem stanju popolnoma zadošča njihovim duševnim potrebam. Hvaležni smo tem slednjim; kajti njihova odsotnost nam je dala modri poduk, da je skrajni čas, da stavijo celjski Slovenci „glasbeno vprašanje“ na dnevni red in da začnejo resno delo v tem pogledu. Delo moramo pričeti v temelju in ta temelj se nam vidi glasbena šola!

Menda ne brez namena so stavili naši umetniki na vspeh Andante iz Dvořakovih „Dumky“. Proizvajanje krasnega trio-ensembla nam je jasno razodevalo ona čutila, katera goje proizvajalci do skladatelja svojega rojaka velikana namreč: najresnejše spoštovanje in neizmerno ljubezen. Danes lahko z mirno vestjo trdimo, da je Anton Dvořak od vsega sveta priznan najznamenitejši izmed živečih glasbenikov. Niti Nemci se ne morejo vzdržati te sodbe. V tem pogledu spominjamo se posebej na mnenje najboljšega nemškega kritika in glasbenega esteta Eduarda Hanslika. Kakor je v začetku preganjal in mrzel v svojih spisih tega češkega muzikanta Dvořaka, tako dandanes ne ve, kako bi na najlepši način izražal globoko spoštovanje pred slovanskim genijem. Pa „nemo propheta in patria! Šele Amerika in London sta znašla ta genij ter posvetila v nazadnjaške butice notranje-evropske. — Umevamo ponos g. Juneke, s katerim se v glasbeno-teoretiškem poduku nazivlje učencem Dvořakovim. Dvořakova godba je zgolj narodna. Skoro v nijedni svojih skladb ne more prikriti svojega češkega pokolenja. Zato pa je godba tem težavnejša, tem čudovitejša, ker jo v resnici občuduje ves omikani svet. Tudi „Dumky“ so zloženi v slovanskem duhu. Piščal, gosli in „dudelsack“ — kvinte na cello — niti to pristno češko?! In vendar pretežavna naloga. Vsaki izmed proizvajalcev mora biti virtuoz na svojem glasilu, ako hočejo, da pride ensemble v popolnosti do naših ušes. Naši umetniki so v popolni meri proizvedli dano jim nalogo; zato jim izrekamo zaslužen pohvalo. Le žal, da nam niso ponavljali te točke dvakrat, trikrat, da bi zamogli prav mirno od takta do takta razmotrivati in uživati vse krasote skladbe.

Po tej točki je nastopal umetniškega trio vsak del za sé, da nam pokaže svojo umetniško igro. G. Wedral nas je očaral s svojo briljantno tehniko, s katero je proizvajal Faust fantazijo od Pablo de Sarasate. Vse imenitnejše melodije od znanega valčka do Mefistove podoknice iz Gounodove opere Faust preprežene in pretkane z najtežavnejšimi okraski nam je predstavila fantazija. Wedralovo igro smemo imenovati jako solidno, zlasti nam imponuje čista intonacija od najvišjega do najnižjega tona in pa njegova mirnost ter ravnodušnost. Menda je ravno slednja kriva, da v igri pogrešamo nekoliko občutka.

Polna umetniškega okusa je igra na klavirju g. J. Prochazke. Jasna, nezmotljiva tehnika diči to igro. Njegovo igranje bi zamogli imenovati legerno, ko bi se ne bali, da bi kdo krivo ne tolmačil te besede. S kako lahkoto je obvladal težavne tečaje v kvartah in kvintah v Smetanovi „Polka de Salon op. 7.“ Kako nepokvarjeno je zvenela izpod njegovih prstov veletežka Lisztova „Rigoletto parafraza“. Zaslužno odobravanje takemu igranju je izvabilo kot „nameček“ Chopinov valček.

Kakor o najzahtevnejšem pa tudi o najboljšem govorimo o g. Juneku, virtuozu na cello. Neovržni tehniki se popolno vredno pridružuje čustvo in razum, tako, da so se nam nekateri njegovemu glasilu — lahko rečemo neokretnemu glasilu — izvabljeni toni videli enaki človeškim glasovom. Intonacija je nezmotljiva, vsak ton čist in gotov, kakor bi bil iz kovine vlit. V Dvořakovem „Gozdni mir“ je g. Junek razvil svojo fino čustveno igro. Mazikalno malo vredno Popperjevo skladbo „Španski ples“, pa je g. Junek menda samo radi tega del na vspeh, da nam pokaže dovršeno svojo tehniko.

Kakor sklepno točko smo slišali Mozartov kvartet na dve gosli, violo in cello št. 21, d-dur

— skozi in skozi klasično delo. Prekrasno skladbo so izvajali gg. Wedral, P. Lozar, Junek in — naš Munda, ki je bil vskočil na mesto g. dra. Drahslerja. Obžalovali smo slednjo okolnost, ne morda radi tega, da bi g. Munda ne bil vreden drug ostalim kvartetovim članom. Ravno obratno, g. Munda je bil popolnoma kos svoji nalogi. Toda ensemble v trio ali kvartetu — sôsebno kedar podvzame klasično delo — moremo le po večmesečnih skupnih skušnjah imenovati dovršeno. Le tedaj pridejo vse finese — in teh ima vsako klasično delo v vsakem stavku obilico — do svoje polne veljave. Vendar nas je proizvajanje imenovanega Mozartovega kvarteta zadovoljilo. Divili smo se mojsterskemu delu v vseh njegovih delih. Najlepši del je pač andante; pa tudi menuet ne zaostaja. Proizvajanje slednjega se nam je videlo nekoliko prenagljeno. — Koncem vsakega dela je proizvajalcem zvenela glasna pohvala. Ob sklepu pa odobravanja ni hotelo biti konca, saj je navzoče občinstvo na ta način skušalo pokazati svojo hvaležnost za izredni užitek, kateri so nam bili podali iz bele Ljubljane došli umetniki.

Konečno naj nam bo dovoljeno, da še posebej občinstvo opozorimo na okolnost, ki je v stanju našega narodno-gospodarskega razvitka znamenite važnosti. Govorimo o klavirju, na katerem so se igrale posamezne koncertne točke. Naj se ta opomba ne smatra reklamo. Klavir je izšel iz delavnice Martina Ropasa pri Celju. Ne vemo še za katero drugo slovensko tvrdko, ki bi izdelovala klavirje; gotovo pa je Ropasova tvrdka prva in edino slovenska, ki nam je sposobna dati koncertne klavirje. V tem pogledu je bila sodba na komornem večeru tako s strani umetnikov, kakor s strani poslušalstva — soglasna. Klavir je opremljen z najmodernejšo angleško (ponavljajočo) mehaniko in dvojnimi rezonančnim tlom. Diči ga krepak polni bas in milodoneč mehki glas srednje lege. Tečaje in trilčke se zmaguje z nenavadno lahkoto, kakor je nuancovanje sploh brez zavire. S polnim prepričanjem lahko trdimo, da Ropasovi klavirji te vrste vzdrže vsako konkurenco priznanih nemških tvrdk. Slovenci, podprite domačo tvrdko in dvignite jo! Ali se naj pa tudi tukaj pokaže, da niste še zreli za slovensko narodno-gospodarsko politiko?!

Druge slovenske novice.

(Deželni zbor kranjski) je imel v torek, 14. marca t. l. v tem zasedanju prvo sejo. Na dnevnem redu je bila obljuba novoizvoljenega poslanca Ulma in več točk narodno-gospodarskega obsega, ki so se dodelile odsekom. Prihodnja seja je danes v petek 17. t. m.

(Osebna vest.) Premeščena sta poštna asistenti Edvard Röder iz Dunaja v Ljubljano ter Fr. Stanislav iz Ljubljane na Dunaj.

(Okrajnim sodnikom v Cirknici) je imenovan Rudolf Persche, dosedaj sodni tajnik v Senožečah.

(V Ljubljani) so potrdili 13. in 14. t. m. izmej 197 zunanjih fantov 41, izmed 134 pa 21.

(„Influenza“ ali hripa) pojavila se je le tošnje zimo v celej Kranskej in sicer med odraslimi kot otroci.

(Nov zakon o ljubljanski realci) se predloži letos kranjskemu deželnemu zboru. Radovedni smo, ali se vpelje po tem slovenski učni jezik v to nemško učilnico?

(Prošnja zoper previsoki obrtni davek) pripravljajo nekatere dolenske občine, v katerih je vsled trtne uši tudi obrt opešala, dočim je obrtni davek od leta do leta večji.

(V Radečah pri Zid. mostu) je izvoljen županom Viljem Brunnschmid.

(Nova ljudska šola) se ustanovi v Bukovju na Kranjskem.

(Umrl je) v Leskovcu pri Krškem 14. t. m. ondotni nadžupnik dr. Jur Strbenec, v 65. letu svoje starosti. Pokojnik je bil doktor prava, svoje dni v Ljubljani semeniški podvodja, potem župnik v Hrenovicah, deželni poslanec in naposled nadžupnik in dekan v Leskovcu. N. p. v m.

(Mestna hranilnica v Novem mestu) je imela lansko leto 1.883.258 kron 19 hel. prometa. Stanje hipot. posojil 1. 1897. je bilo 660.988 kron in 88 hel., 1. 1898. dorasla je 135 v znesku

170.000 kron in 62 hel. Menični eskompt znašal je 211.623 kron ter 59 hel. Čisti dobiček lanskega leta je 6.164 kron in 26 hel. Rezervni kapital znaša 19.563 kron in 8 hel. Lep napredek.

(V Novem mestu) so pred porotniki obsodili pretekli teden cigana Helda iz Pliberka na Koroškem zaradi umora in ropu kmeta Novljana s Krke, na vislice. To je v kratkem že drug slučaj v Novem mestu.

(Požar v Brežah.) Mesto Breže (Frisach) na Koroškem pogorelo je bilo še le pred 3 leti, a dne 9. t. m. je pripisati le ugodni sapi, da se ni pripetila enaka nesreča. Začelo je goreti sredi mesta v velikih gospodarskih zalogah mesarja Matschniga, a ogenj so še le zapazili, ko je bila že tudi hiša v plamenu. Več gasilnih društev je delalo neprestano še drugi dan, da so vsaj ogenj omejili. Škode je mnogo tisočakov.

(Umrl je) v Spod. Dravogradu dne 13. t. m. prošt, dekan itd. č. g. Anton Wakonig, star 46 let. Bil je vzgleden duhovnik in dober domoljub. N. p. v m.

(Predsednik dež. sodišča v Celovcu) g. dr. Friderik Perko, nameruje iti baje v pokoj.

(Mrtvo dete za oltarjem) so našli pretečeno nedeljo v Kostanjevici na Goriškem. Otrok je bil prezgodaj rojen ter mrtev. Preiskava je v teku.

(„Narodni dom“ v Pulju.) Narodna društva v Pulju so vzela za dobo šest let v zakup najlepšo palačo v Pulju, takozvani „Hotel Stadt Pola“.

(Samomor.) V Pulju se je ustrelil dne 9. t. m. 28letni orožnik Jožef Bulek, doma iz Ljutomeru.

(Kaj si vse drznejšo laški odvetniki) Pred par tedni se je vršila pri tržaškem dež. sodišču kazenska obravnava proti nekemu kmetu, ki ni bil italijanskega jezika zmožen. Kot službeni branitelj mu je bil dodan Italijan dr. Cuzzi. Ta pa se je upiral predsedniku, da bi se smela sploh rabiti slovenščina pri sodišču, da si mu je predsednik obljubil, da mu bode sam tolmačil. Oholi Italijan je izzivalno zapustil obtoženca in sodnike. Sodišče pa je vendar našlo š, po katerem je obsodilo „štrajkajočega“ odvetnika v globo 25 glt.

(Izvolitev viteza Nabergoja zopet razveljavljena) Nad leto dni imel je poseben odsek v rokah volilne akte o zakoniti izvolitvi viteza Nabergoja mestnim svetovalcem v Trstu. Vlada je bila namreč prvo razveljavljanje laških petelinov ovrgla, tedaj so soglasno sklenili, da se izvolitev Iv. Nabergoja ne potrdi. Zastop, ki zamuje vladne naredbe, ima vlada pravico razpustiti.

(V spomin na demonstracije), katere so slavili v Trstu italijanski župani Primorja ob priliki protesta zoper hrvatski gimnazij v Pazinu, nameruje vzditi mestni svet veliko mramorno ploščo v mestno dvorano. Znano je, da so k temu shodu najbolj pripomogli zapeljani ali prodani župani slovanske narodnosti. Vsekakor bi si Tržačani ne mogli lepše ovekovečiti svoje prošule brutalnosti napram kulturnim našim težnjam, kakor s spominsko ploščo. Tržaško namestništvo pa je ta sklep zavrglo.

(Pazin.) Pri dopolnilni volitvi Pazin-Labin-Plomin za deželni zbor bil je po nečuvnem pritisku izvoljen kandidat laške stranke dr. Constantini. Slovenski kandidat dr. Korelič propal je samo za 15 glasov.

Druge avstrijske novice.

(Konferenca škofov.) Dne 14. t. m. začele so se na Dunaju pod predsedništvom kardinala grofa Schönborna letošnje konference škofov, katerih so se vdeležili, knezoškofje graški, mariborški in celovski.

(Avstrija za kolonijalno politiko.) Vse evropske velevlasti polastile so se že svojega koticčka v Kini. Tako imajo svoje prostrane luke tam Nemčija, Anglija, Rusija, zadnji čas tudi Italija. Pretekli teden se je začelo pisati, da nameruje tudi Avstrija si okupirati primerno pristanišče, kar bi bilo tudi povsem naravno. Kajti naša država je tudi navezana na morsko trgovino ter bi bilo isti le v veliko korist, če bi imela za svoj izvoz in uvoz postajališče tam, kjer ga imajo sosednje države. Toda v Avstriji

se ne smemo prenagljati, takoj se je začelo uradno zanikati, da bi bila avstrijska vlada na kaj takega le mislila. Seveda za Kreto je imel naš zunanji minister takoj vojaštvo in — milijone.

(Češki dež zbor.) Nemci so sklenili, da ne vstopijo v dež. zbor. Namestnik dež. glavarja, dr. Werunski, se je odpovedal svojemu dostojanstvu. Češki poslanci želijo, da bo na njegovo mesto imenovan župan dr. Podlipny, čemur pa se vlada odločno upira. Prva seja je bila zgolj formalna.

(V dalmatinskem dež. zboru) sta se stavila dva važna predloga: 1. hrvatski jezik naj se uvede kot uradni jezik pri vseh finančnih, sodnih in upravnih oblastih v Dalmaciji; 2. v odgovor na cesarsko poslanico k otvoritvi zbora naj se vladi izrazi želja, da izvede združenje Dalmacije s Hrvatsko in Slavonijo.

(Hrvatskemu banu raste oblast.) Cesar je pooblastil bana, da sme v bodoče imenovati v svojem delokrogu računske nadsvetnike ter sploh vse državne uradnike tudi v VII. činovnem redu. Dosedaj je segala njegova oblast imenovati le uradnike do VIII. čin. reda. V zanaprej bodo pa morali tudi uradniki VII. reda zatajiti brez-pogojno svoje politično mišljenje ter postati agitijsko orodje banovo.

(Vsakovrstne razprtije na Hrvatskem) Trgovina ter sploh vsak zdatnejši promet mora na Hrvatskem pešati, ker ta nima niti par mesecev zaredoma odprte svoje meje za trgovino s sosednimi deželami. Sedaj imajo nekateri okraji ob kranjski in štajarski meji kar trojno zaprtijo: za konje, svinje in govejo živino. V omenjenih pokrajinah na Hrvatskem razsaja namreč nalezljiva kužna bolezen na jeziku.

(Hrvatje v Ogrski.) V Bekes Csabi so čiste naselbine Hrvatov, ki se zovejo „Šokci“. Kaj pak da smejo materinski jezik rabiti največ le med seboj, kajti šole, uradi, kakor i cerkev so v mažarski oblasti. To nasilstvo privedlo je značajne Šokce do koraka, si vsaj v cerkvi zavarovati domačo besedo. Prestopilo jih je blizu 1000 od katoliške k pravoslavni veri, ker pravoslavno duhovništvo vsaj ni mažarsko.

(Ogrska zbornica) je sprejela budgetni provizorij ter zakon za rekrutni kontingent. Isto je storila po kratki debati tudi magnatska zbornica.

Ogled po širnem svetu.

(Nameravan napad na italijanskega kralja?) Poroča se, da je prišla policija v Rimu na sled večji zločinski družbi, ki je hotela usmrtiti kralja. Mnogo zarotnikov da je policija polovila in zaprla, med njimi tudi nekega anarhista, ki je bil svojedobno že v Trstu zaprt. Kaj čudnega sicer ni, da pride tem krvoločnim duhovom tudi doma kaj takega na misel, ker že itak ves svet oskrunja z bodali.

(Zakaj ne poseže Rusija v Macedonijo?) Kjer se je šlo za osvobojenje Slovanov, pripravljena je bila vsikdar Rusija kot pravcata sestra usmiljenka. Svet je tedaj ugibal, zakaj da sedaj ne le ničesar ne stori za tako hudo stiskane Macedonce, niti jim ne daja nikakoršnih upov, temveč jih le miri ter jim priporoča pokorščino turški vladi. Sedaj je izpovedala sama, da ne more drugače ravnati, dokler se ne pokaže, kakšne vspehe bo imela razoroževalna konferenca. Kajti na jedni strani pridigovati mir, na drugi pa grabiti za orožje je vendar preveliko nasprotje.

(Na Kreti) so hoteli nekateri grški privrženci v narodnem zboru proglasiti grško-ortodoksno vero za — državno vero. Razume se, da so se temu uprli ne samo mohamedanci, nego treznomisleči sploh.

(Kubanci) so sprejeli te dni tri milijone dolarjev od Amerikanov, kar pa bojovite ustaše ne ovira, da ne bi nadalje napadali in vznemirjali ameriških posadk. Gomeza, ki je ta denar sprejel, so ustaši odstavili od njegovega poveljstva. — V mestu Manili na Filipinah so ustaši razdajali vse vodovodne cevi, tako, da je mesto skoraj popolnoma brez vode.

(Amerikanske zgube v zadnji vojni.) Po uradnem izkazu zgubili so Amerikani v kubanski vojni od 1. maja 1898 do 18. febr. 1899: na bojišču jih padlo 329, umrlo vsled dobljenih ran 125, umrlo vsled boleznij 5277 mož. Španci še

niso izdali svojega uradnega izkaza, ker jih je — groza in sram, kajti njihove zgube se pomnožijo v desetero z ozirom na ameriksanske.

Dopisi.

Iz učiteljskih krogov. Nikakor ne dvomim, da bi vaše peročilo o zadnem učit. shodu dne 9. marca t. l. ne bile popolno. Vsekako pa dovolite, da Vas na nekake žalostne pojave opozorim!

Osupnilo in nemilo dirnilo nas je, da smo pri tej svečani priliki pogrešali svoje c. kr. nadzornike (izvzemši onega od Slov. Gradca). Iz naše sredine vzeti čutijo sami bedno stanje učiteljstva. Po svojem vzvišenem poklicu so moralno povezani za gmotno ojačenje učiteljstva skrbeti, in naše težnje lojalnim in postavnim potom uprizorjene vestno podpirati! A kakor je dejstvo kazalo, gospodje nimajo poguma in ne srca, da bi družec se z nami za pravično stvar se pote govali!

Jadna jim majka!

Še nečastneje za dotičnike bila je odsotnost nekaternikov, kateri sicer pri uradnih konferencah polnih ust. stanovsko zavednost naglašajo, češ: „Kdor se učiteljske vrednosti ne zaveda, ni učitelj!“ a sami svojih zlatih besed ne uvažujejo! Njim velja polnim pomenom beseda: „Streber!“ Brezčutni birokrati!

Iz Konjic. Gospod urednik! Ali se res nikdo pri Vas ne zglesi, da bi Vam naznanil imenitne razmere konjiške slovenske šole? Ako Vam še res nič ni znano, tedaj blagovolite sledeče malo preresetari. Čestokrat pišete v „Domovini“: „Svoji k svojim“, kar se mi prav dopada, ali komu to velja — samo nam? Glejte, bi se li ne smelo tudi reči: svoji k svojim pri naši narodni šoli? Da, narodni šoli; pa oglejte si z menoj malo nje učitelje — in v prvej vrsti seveda našega novega nadučitelja g. Pirha, li veste da je Nemec, in ud „imenitnega nemškega pevskega društva“ v Konjicah — to se strinja kaj ne? „Svoji k svojim!“

Nadalje gđ. Ledineg, ali ta vam je prebrisana, stavljal bi Vam vprašanje, da ga niti Vi nebi utegnili razvozljati. N. pr. imenujte mi gozdna tica — (odgovor) — lisica — kaj dela krava, če vol ne dela — in s čem je sraka odet? — Ali se tukaj strinja — „svoji k svojim“? Le tako naprej, in videli boste, da se kmalu zasliši — v konjiški slovenski šoli se uči „angleščina“. — Druga divna gđ. je tudi izvrstna narodnjakinja — celi dan sloni na oknu, in kako skrbno prebira „Domovino“? kaj še — celjsko vahtarco. — Le tako naprej — bo obilo sadu. Vidite li torej, gospod urednik, krasne cvetke konjiške narodne šole. Oh, bodite prošeni, gospod urednik, da z velikimi črkami zapišete v „Domovini“ „Svoji k svojim“ tako da bodo to tudi konjiški Slovenci zapazili. Za to se Vam zahvalujem že naprej!

Iz Sevnice. Tako lepe zime in tako lepe pomladi, kakor je letošnja, še nisem doživel, če tudi pravijo, da imam že šest križev na hrbtu. Posebno pomlad vabi nas na prosto, nabirat duhtečih vijolic ter drugih cvetic in na krajše ali daljše sprehode. Posebno je čutil to pomladansko moč naš odvetnik dr. Artur Kautschitsch (čitaj in izgovori Kavčič), kajti izvabilo ga je iz njegove trdnjave v daljni Meran, kjer je baje pomlad še mnogo lepša, nego pri nas. Gospod je namreč nekoliko bolan ter si je šel zdravja iskat; a kdo ve, če ga bo našel? Mož ima namreč različne bolezni: lotila se ga je sušica na mošnji in trdi se celo — kar pa mi ne trdimo ampak le navajamo — da je tudi na telesu in na duši bolan. Naj bo temu kakor hoče, želimo mu iz srca, da se mu posreči najti zdravnika, kateri mu ozdravi vse njegove bolezni!

Toda med tem ko se on veseli pomladne krasote ter trga tirolske vijolice (žalibog, plavice še ne cveto) godijo se na njegovi graščini čudne reči. Pred nekaj dnevi prišel je odvetnik dr. Jabornegg iz Celja ter v spremstvu necega gospoda od sodnije, ogledoval in zapisoval vse, o čem se govori da je dr. Kautschitschevo. Da si pa ne bo nihče glave vbijal, kar povem, da so ga zarubili za neko tirjatev — je pač hotel enkrat sam skusiti kako to gre.

Meni se pa siromak smili. Značajan in do sleden je od nog do glave, kar svedoči že to, da kot pristen Nemec vsakega slovenskega kmeta vrže čez prag in jemlje denar le od pristnih nemških kmetov. (!) Za občen blagor je mnogo, mnogo storil; zatega križca zato sicer ni dobil, pač pa je postal časten občan vojniške občine. Res, ta mož bi kaj družega zaslužil! Kot brezverec se on ni nikogar bal, torej tudi ne Boga, kakor veliki Bismarck ne. Zato so se ljudje njega bali. Saj je še znano, da je pred nekaj leti nek posestnik dal napraviti napis: „Kdor bo šel čez ta travnik, tega izročim dr. Kautschitschu v Sevnici.“ Torej tudi za strašilo so imeli siromaka in vendar je blag mož, ki je rad posegal v žep ter dal, dokler je bilo kaj v njem — seveda le za sveto nemško stvar. Moje poročilo postalo je nekak nekrolog; recimo torej: z Bogom!

Narodno-gospodarske novice.

Slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko, Štajarsko, Koroško in Primorsko.

Slovenci smo zadnja desetletja napredovali v vseh strokah; edino le v čebelarstvu ne; tu smo celo nazadovali. Nekdaj bili smo Slovenci drugim narodom učitelji čebeloreje; dandanes je pa ravno nasprotno. Pravi madež za nas Slovence je bilo pa to, da še svojega čebelarskega društva, niti čebelarskega lista nismo imeli. Da bi se omenjeni madež zbrisal, da bi se čebelarstvo v Slovencih zopet oživilo ter povzdignilo, ustanovilo se je lansko leto slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko, Štajarsko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani, torej za vse slovenske pokrajine. Društvo zadel je pa radi znanega poverenja takoj prvo leto precej hud udarec, katerega pa bode mlado, čvrsto društvo prebolelo. Dne 16. februarja t. l. imelo je društvo svoj občni zbor, kateri je bil dobro obiskan, in na katerem se je sestavil novi odbor sledeče: Predsednik: Fran Črnagoj, učitelj na Barji; podpredsednik: Hinko Likar, nadučitelj v Grahovem; blagajnik: Fran Mekinc, duhovnik v p. v Ljubljani; odborniki: Peter Pavlin, posestnik in čebelar v Ljubljani, Fran Pengov, bogoslovec v Ljubljani in Anton Žnidaršič, posestnik, trgovec in čebelar v Il. Bistrici. Urednik društvenega lista Fran Rojina v Šmartnem pod Šmarno goro; sami vešči čebelarji, ter za povzdigo čebelarstva vneti možje. Da se pa društvo dvigne do častne stopinje, da se čebelarstvo v Slovencih oživi in razširi, dolžnost vsacega pravega rodoljuba je, da deluje za procvit te imenitne panoge kmetijstva — takozvane poezije kmetijstva, — bodisi, da pristopi kot član društvu, bodisi da isto drugim priporoča, ter v krajih, kjer še ni čebelarjev nagovarja ter vspodbuja zlasti mlade ljudi, da se opremejo čebelarstva. — Marsikaterega je že čebeloreja osrečila! Ne samo, da mu daja prijetno zabavo, ter ga bolj na dom navezuje, — čebeloreja donaša mu tudi lepe dohodke, zlasti ako se je oprime racionalno! Koliko slovenskih krajev je še, kjer ni čebel! Koliko sladkega nektarja se posuši v krasnih cvetkah naših prošnjih livad! Ne pustimo torej izpuhtevati tega sladkega soka naših cvetk; — vsako kapljico naj prinese pridne čebele v slovenski panj, naj pomnožujejo s tem dohodke slovenskih dežel, naj zboljšujejo blagostan Slovencev!

Udnina, katera naj se izvoli pošiljati gosp. Franu Mekincu, duhovniku v p. v Ljubljani, cesta v Mestni log št. 8. znaša na leto samo 1 gld. Vsak ud dobi potem list „Slovenski čebelar“ brezplačno.

Umetnost.

Nove orgle stavita pri Mariji Lourd, fara Griže, po vsem Slovenskem dobro znana brata Zupan s Kamnegorice na Gorenjskem. Imenovane orgle s 15 spremeni, bodo menda najboljše kar se jih nahaja v Savinjski dolini. Načrt (dispozicija) je sestavljen po nasvetu Dragotina Bervar, mest. orglavca v Celji. O natančnosti teh orgel se poroča pozneje. Torej, kdor se hoče prepričati, da imamo Slovenci v tej stroki veččega mojstra, naj si ogleda te orgle. Gotovo, da v naše kraje ni več potreba naročati od tujcev enakih godal; temveč podpirajmo rajše domače umetnike.

Razne stvari.

(Pomnožitev trafik.) Finančni minister je odredil, da se pomnože trafike. Pri oddaji istih pa dobé prednost prodajalke, ki službujejo v trafikah vsaj 20 let, potem vdove in otroci ponosrečenih državnih uslužbencev in vojakov.

(Vojaške pesmi.) Vojno ministerstvo je poverilo godbenemu ravnatelju V. Hausmanu v Bielskem v Šleziji, zbiranje vojaških pesmi, kate izidejo v veliki skupni zbirki. Ta zbirka bo vsekakor najbolj razširjeno delo v Avstriji in izven iste, ker bo obsegala narodno blago vseh avstrijskih narodov. Našemu prijatelju R. K. je pisal zbiratelj ter ga naprosil, naj mu priskrbi slovenskih vojaških pesmi. Gotovo čuti vsak rodoljub toliko častihlepnosti za svoj rod, da mu bo laskalo, ako se bodo tudi naše domače, pristne narodne skladbe popevale po vseh avstrijskih garnizijah. Posebno slovanski vojaki poprijeli se bodo radi slovenskih napevov. Vsled tega prosimo vse slovenske rodoljube, osobito pa naše gg. učitelje in orglavce, naj blagovolijo pridno zbirati vsakovrstne vojaške pesmi, ki se še ne nahajajo v javnih zbirkah. Besedilo naj bo razločno pisano, napev zadostuje jednoglasen. Rokopise sprejema naše uredništvo, ali se naj blagovclijo poslati na naslov: Rafael Krušič, Poljčane

(Ravnatelj lvovske kreditne banke) se je ustrelil dne 10. t. m. Vzrok je baje, ker je bil primoran po tretji osebi k neki slepariji.

(V Ameriki) je umrl Slovenec škof Janez Vertin v Marquette Mich dne 26. febr. t. l.

Koledar.

Petek (17.) Jedert, devica; Agrikola, škof. — Sobota (18.) Ciril Jeruzal., škof; Edvard, škof. — Nedelja (19.) 5. postna (tiha). Jožet, ženin M. D. — Ponedeljek (20.) Niceta; Patricij, škof. — Torek (21.) Benedikt, opat; Serapion, škof. — Sreda (22.) Oktavijan, muč.; Bazil, muč. — Četrtek (23.) Viktorijan, muč.; Miklavž F., m. — Prvi krajec 19. ob 4. uri 29 minut zjutraj.

Sejmi.

Dne 20. marca na Cvenu, pri Sv. Barbari pri Konjicah, Sv. Barbari v Haložah, v Svičini (samo za blago), Studenicah, Št. Ilju pri Mariboru in v Št. Ilju pri Soštanj. Dne 21. v Rogatcu, Siegersbergu, pri Sv. Jederti pri Laškem in Sv. Ožbaldu na Pernovem. Dne 22. v Središču. Dne 23. v Artičah. Dne 24. v Arnovžu, Braslovčah, Ivnici, Lembergu, Ormožu, Slov. Bistrici in Stradnu.

Loterijske številke.

Linc 11. marca 1899: 11, 79, 24, 78, 10
Trst " " " 84, 89, 71, 88, 70

Zahvala.

Podpisani odbor izreka tem potom najtoplejšo zahvalo č. g. I. Krančiču, č. g. M. Ocvirku, g. dr. A. Žižku, g. dr. J. Hrašovecu, slavni družbi sv. Mohorja in slov. „Matici“ za lepo število društ. knjižnici podarjenih knjig. Izdatno število knjig zapustil je društvu tudi umrl č. g. D. Grobelnik, za kar mu Vsegamogočni plačilo podeli.

Odbor prosi ponižno še nadalje naklonjenosti od dragih rojakov.

Društvena knjižnica šteje nad 200 raznih knjig, kar bode gotovo v veliko korist društvu.

Za odbor

„Delavskega podpornega društva v Celji.“

Zabukošek Mih.
tajnik.

Ivan Rebek
predsednik.

Zahvala.

Blagorodni g. Fran Hrašovec, c. kr. okrajni sodnik v p. v Gradcu je blagovolil društvu „Triglavu“ podariti v društvene svrhe 25 gld., za kateri velikodušni dar se podpisani odbor kar najiskrenejše zahvaljuje.

Odbor akad. tehn. društva „Triglav“ v Gradcu
dne 13. sušca 1899.

Razglas.

Oni posestniki vinogradov, katerim je obljubil podpisani deželni odbor ameriksanske trte, se s tem pozivajo, da pridejo po iste takoj, najpoznejše pa do konca marca t. l., oziroma da ukrenejo primerno vpošiljatev istih.

Trte, katere se ne odnesejo do konca marca t. l., razdelijo se med druge stranke.

V Gradcu, dne 7. marca 1899.

(87) 2—1

Od štaj. deželnega odbora.

Zahvala.

Vsem p. t. sorodnikom, prijateljem in znanecem, zlasti preč. gg. duhovnikom in spoštovanim gg. učiteljem, ki so blagovolili spremeniti našega dragega, nepozabljivega očeta ozir. soproga i. t. d. gospoda

JURIJA LESJAK-A

posestnika in krčmarja v Slivnici

13. t. m. k večnemu počitku, izrekajo tem potom najsrčnejšo zahvalo

žalujoči ostali.

Bratje Sokoli!
Odbor vas pozivlja, da se udeležite
Sokolskega večera dne 19. t. m. v
polnem številu in v društveni opravi.
Odbor.

Vabilo na glavno zborovanje

južnostajerskega hmeljarskega društva
dne 26. marca t. l. ob 3. uri popoldne
v dvorani Hausenbichler-jeve gostilne
v **Žalci**.

DNEVNI RED:

1. Vpisovanje novih udov, (letnina znaša 1 krono.)
2. Poročilo o delovanju društva v minoalem letu.
3. Pregledovanje računa za leto 1898.
4. Razgovor o vdeležbi svetovne razstave leta 1900 v Parizu.
5. Razgovor o ustanovitvi hmelj. skladišča v Žalci.
6. Razgovor o hmelj. škodljivcu *Plinthus porcatus*.
7. Nasveti.

Žalec, dne 15. marca 1899.

K prav obilni vdeležbi uljudno vabi vodstvo južnostajerskega hmeljarskega društva.

Predsednik: **Dr. M. Bergmann** l. r. tajnik: **Anton Petriček** l. r.

Vabilo na I. redni občni zbor

„Kmečkega konzumnega društva na Frankolovem“
registrovane zadruge z neomejeno zavezo
ki se boče vršil
v nedeljo 19. sušca ob polu 4. uri popoldne
v lastnem društvenem domu.

VZPORED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo za leto 1898.
3. Odobrenje računov.
4. Sklep o razdelitvi čistega dobička.
5. Razni nasveti in sklepi za društvo.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi uljudno vabi

Načelstvo.

Natakar na račun

oženjen, brez otrok, se išče pod jako ugodnimi pogoji.
Kavcija 150—200 gld. Več pove

Dom. Bezenšek
trgovec, Frankolovo pri Vojniku.
(98) 1

Zahvala.

Za izredno mnogobrojne izraze tolažilnega
sočutja, ki so nam došli od preč. duhovnikov,
znancev in prijateljev našega kapucinskega sa-
mostana povodom prezgodnje in nepričakovane
smrti našega ljubljenega predstojnika

P. Gregor-ja Jeniča

kakor tudi za mnogobrojno častno spremstvo k
zadnjemu počitku izrekamo s tem preč. g. opatu
in vsej preč. duhovščini, c. kr. okr. glavarju
ter vsim spremljevalcem svojo najglobljejšo
zahvalo.

Ob jednom se še pristrčno zahvaljujemo
sl. „Celjsk. pevskemu društvu“ za ginjaivo petje.
Celje, dne 13. marca 1899.

Celjski kapucini.

Trgovina semen, strokovno urejena **ALOJZIJ KORSIKA**

Šelenburgove ulica št. 5

Ljubljana. (82) 3—2

Prporoča svojo bogato zalogo
semen čiste detelje, krmskih,
zelenjadnih in cvetličnih semen.
— Ravno kar je dobil naravnost
iz Skotskega celi vagon trav-
nega semena, obstoječe iz se-
dem najboljših vrst, ki je za-
nesljivo kaljivo.

Cenike pošlje franco in
brezplačno.

Hiša

z dvema poslopji in z ledenico, v
kateri je več let prodajalnica z meša-
nim blagom, pri sv. Duhu v Ločah
in je na železnici, se proda pod
ugodnim pogojem. — Več pove lastnik
Tone Maloprou v Celji.

Posestvo na prodaj.

Lepo posestvo z gospodarskimi poslopji, je vredno
na prodaj. Posestvo meri okoli 22 oralov in je dobiti
za 950 goldinarjev. Več pove

Janez Drobnič
v Laškem trgu.

(92) 3—1

Učenca

s primerno šolsko odgojo, poštenih
starišev, sprejemem takoj. Vzamem
tudi treznega hlapca, ki je zastopen
pri konjih. (90) 2—1

Andrej Elsbacher
trgovec v Laškem trgu.

Pozor!

Jaz spodaj podpisana naznamim, daujemo možu
Jakob Novak-u niti blaga ali denarja dati, ker jaz
nisem plačnica za njega. (95) 3—1

Neža Novak

gostilničarka v Gorenjem, Štajersko.

Najboljše in najce- nejše travniške brane

katerih se rabi dandanes
že na tisoče, izvrsten
pripomoček za čiščenje
travnikov. Nadalje naj-
boljše možnarje proti toči,
kakor tudi k temu spa-
dajoče plehaste cilindre,
najizbornejše slamorez-
nice, najnovejše mlatil-
nice z ležiščem na kroglice,
istotako stiskalnice in
mline za grozdje in sadje,
geple itd. itd.

Domača tvrdka

Josip Lorber in dr.

tovarna za stroje in livarna
v Žalcu pri Celji
izdeluje in prodaja
po tovarniški ceni.

Prevzame v najboljšo
in točno izvršbo vsa v
strojno in livarsko stroko
spadajoča dela, za to-
varne, mline, žage in druge
obrtnejske naprave, isto-
tako prevzame vsak stroj
v najtemeljitejšo in ce-
nejo popravo.

Za vsak možnar,
stroj, sploh za vsako
delo se jamči.

* Cene tovarniške. *

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.

Stara mamica, še meni!

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri
živčnih, srcnih, želodečnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc.
zdravniško priporočena. — Najpriljubljenejša kavina pijača v
stotisočero rodovinah.

KAROL GREGORIČ

posestnik vinogradov in vinotržec
Celje • Graška cesta št. 22 • Celje
v nekdanjem Konviktnem poslopiju
uljudno naznanjam, da sem zopet prišel **trgovino z vinom**, ter priporočam čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnih pristnih vin od 18 do 30 kr. liter.
Z velespoštovanjem
Karol Gregorič.

Zobozdravniško

→ → → **naznanilo.**

Javim sl. občinstvu, da ordinujem za zobozdravništvo vsaki dan od 9.—12. ure dopoldne in od 2.—5. popoldne.

(91) 3—1

Dr. Alojzij Praunseis.

Najboljše gnojilo**za vinograde**

so drobni odpadki in struženje od rogov. Vedno v zalogi 5000 kgr., 100 kg. po 6 gld. od postaje Škofjaloka, Gorenjsko. Plačilo precej.

(73) 3—3

L. Dagarin.**Za dobiti samo**pri **Kristijanu Wolfu**

Kolodvorske ulice 6

„pri cesarskem klobuku“

klobuki najboljšega fabrikata in najnovejše fazone
sedaj za skoraj polovično ceno.

Posestvo na prodaj.

Pol ure od trga Sevnica na Žingarskem vrhu je posestvo s hišo št. 20 in gospodarskimi poslopiji na prodaj. Posestvo meri 22 oralov in se dobi za ceno 1700 gld. — Več pove

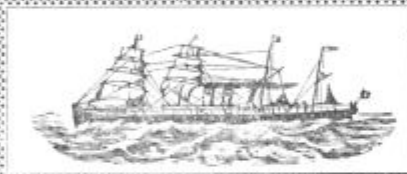
Franč Jerančič
posestnik.

(84) 2—2

Vožne karte in tovorni listi v

AMERIKO.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnita daje Red Star Linie. Dunaj IV.
Wienergürtel 20.
Julij Popper, Bahnstr. 8, Innsbruck
in Anton Rebeck, Kolodvorska ulica 29 v Ljubljani.

Hiša z malim posestvom

je po ceni na prodaj. Hiša leži v vasi Gorenje na Paki. Cena 2000 gld. Več pove 2—2
Anton Lebič na Spodnji Hudinji pri Celji.

Dragi bralci „Domovine“!

Svoji k svojim!

Anton Kolenc

trgovec v Celji

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“
priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupuje vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, konoplje, laneno seme. Ob času vsake vrste sadje, tudi divji kostanj vsake množine, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzajem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretno. Kupim tudi suhe gobe, orehe, suhe in sveže hruške, želod itd., vse po najvišjih cenah. — Častitim gg. duhovnikom naznanjem, da imam vsakovrstne pristno čebelno-voščene sveče v zalogi.

Imam tudi **krompir za seme**v **zalogi, rožni in beli**in **seme štajarske detelje.**

„Pri dobrem pastirju“!

Vizitnice priporoča tiskarna D. Hribarja v Celji.**Bilanca**

„Hranilnega in posojilnega društva v Ptuj“

registrovane zadrage z neomejeno zavezo

za petnajsto upravno leto 1898.

Aktiva (imetje)

Pasiva (dolгови)

	gld.	kr.		gld.	kr.
1. Hiša vlož. št. 346 Ptuj po odpisu 1% vrednosti gld. 47045—			1. Stanje glavnih deležev gld. 2000—		
2. Inventar te hiše po odpisu 20% vred. 1088 —	48133	—	2. Stanje opravičnih deležev „ 50322—	52322	30
3. Hiša vlož. št. 52 Ptuj, po odpisu 1% vrednosti	6371	—	3. Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi vred	744720	08
4. Inventar v pisarnici po odpisu 20% vrednosti	96	—	4. Neizplačane obresti od glavnih deležev	49	50
5. Posojila zadrugušnikom	790362	95	5. Za leto 1899 predplačane obresti	6807	33
6. Zaostale obresti od posojil	5807	84	6. Penzijski fond za uradnike	2492	34
7. Naloženi denar pri drugih zavodih gld. 32872-59			7. Splošni rezerv. fond gld. 15143-85		
8. Nevzdržene obresti od tega „ 1182-30	34054	89	8. Splošni rezervni fond za slučajne zgube „ 76305-21	91449	06
9. Naloženi denar v poštne hranilnice gld. 2772-35			in ker se je dal ostalek čistega dobička „ 91449-06		
10. Nevzdržene obresti od tega „ 11-90	2784	25	v znesku „ 4550-94		
11. Prehodni zneski	601	71	vsled sklepa občnega zbora z dne 9. sušca 1899 k posebnemu rezerv. fondu, znata oba rezervna		
12. Gotovina, dne 31. decembra 1898	19371	81	fonda skup. gld. 96000—		
	907583	45	9. Čisti dobiček leta 1898	9742	84
				907583	45

Na Ptuj, dne 31. decembra 1898.

Ravnateljstvo.

Zahvale.

Spoštovani gospod!

Zahvaljujem Vas, ker ste mi poslali tako izvrstno zdravilo proti kašlju in prsoboli. Porabil sem jedno steklenico trpotčevega soka, pa sta mi kašelj in prsobol skoro prenehala. Pošljite mi takoj še 3 steklenice Vašega izvrstnega trpotčevega soka ter zraven tudi 2 zavoja čaja proti kašlju. Z velespoštovanjem

Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, dne 19. vinotoka 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), kateri deluje tako izvrstno zoper kašelj, prsobol, hrip, težkemu dihanju pa tudi za stare bolečine, dobiva se vedno svež v lekarni k Zrinjskomu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naj vsakdo pazi na varstveno znamko, ker le oni trpotčev sok je iz moje lekarne, ki ima na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega.

Cena steklenici trpotčevega soka z natančnim navodilom o uporabi je 75 krajcarjev. Zraven trpotčevega soka je tudi dobro rabiti gorski čaj proti kašlju.

Cena jednemu zavoju gorskega čaja proti kašlju z natančnim navodilom je 35 kr.

Prvo kakor drugo se pošilja vsak dan po poštne povzetju. Kdor pošlje denar v naprej, naj priloži za vozni list in za zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkem časom sem si naročil od Vas jedno steklenico krepilnih švedskih kapljic, one so meni in mojim znancom tako dobro pomagale, da se Vam moram za to dobro zdravilo najtopleje zahvaliti. Blagovolite mi za moje znanke še poslati tri steklenice po 80 kr. po poštne povzetju.

S spoštovanjem

Vid Zanič

Modruš, dne 26. maja 1898.

Prave krepilne švedske kapljice delujejo izvrstno proti vsem žilodčevim boleznim, pospešujejo prebavljenje, čistijo kri, krepčajo žilodce. Po teh kapljicah se izgubijo vse bolezni v želodcu in črevih ter se dobi dober tek. Paziti je treba na varstveno znamko, ker le one krepilne švedske kapljice so iz moje lekarne, ki imajo na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega.

Cena jedni steklenici krepilnih švedskih kapljic z natančnim navodilom je 80 kr. Pošilja se vsak dan po poštne povzetju. Kdor pošlje denar v naprej, naj priloži za vozni list in za zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naročila, ki znašajo 5 gld. in več pošiljajo se poštne prosto.

Vrlo spoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri mesece vsled trganja po udih in kostoboli. Ko pa je začela rabiti Vaše „mazilo proti kostoboli“ ustala je že po treh dneh, a danes pa, hvala Bogu, hodi. Zahvaljujoč se Vam na tem izvanrednem mazilu ostajam pokoren sluga

Bartol Lisički.

V Strmeu pri Stubici, dne 22. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid) je vrlo dobro zdravilo proti trganju v kosteh, revmatizmu, bolečinam v križu, proti prehlajenju, pri prepihu itd. Mazilo krepki izmučene žile, ter pomaga starim, ki trpijo na slabosti v nogah.

Vsaka steklenica mora biti prevedena z varstveno znamko, t. j. s sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega, ker samo ono mazilo je iz moje lekarne, koje nosi to varstveno znamko na steklenici. Cena jedni steklenici mazila proti kostoboli z natančnim navodilom je 75 kr. Razpošilja se vsak dan po poštne povzetju.

Kdor pošlje denar v naprej, naj priloži za vozni list in za zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Kupim vsake vrste jabolka.

Kupim vsake vrste jabolka.